

Concernbestek 2021: Rechtmatigheids- verantwoording

Audit/VIC
College
9 maart 2021

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	- 3 -
1. Aanleiding.....	- 4 -
2. Rechtmatigheidscontrole: opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording 2021.....	- 5 -
2.1 Controlefilosofie: controle en verantwoording vanuit het Three Lines Model	- 5 -
2.2 Wat verstaan we onder het begrip rechtmatigheid in de context van de rechtmatigheidsverantwoording 2021?.....	- 7 -
2.3 Welke criteria passen we toe om de financiële rechtmatigheid vast te stellen?.....	- 8 -
2.4 Welke omvangbasis en toleranties hanteren we voor de rechtmatigheidscontrole?	- 10 -
3. Rechtmatigheidscontrole: opzet en aanpak 2021	- 11 -
3.1 Risicoanalyse: welke significante geldstromen en/of processen gaan we controleren.....	- 11 -
3.2 Controlespoor: welke data leggen we vast in het controledossier?	- 13 -
3.3 Rapportage: hoe en wanneer leggen we verantwoording af richting belanghebbenden?	- 14 -
3.4 Opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording: hoe zetten we de controlewerkzaamheden weg in de tijd?.....	- 15 -
Bijlage 1: Rechtmatigheidscriteria: nadere toelichting	- 16 -
Bijlage 2: Normenkader 2020	- 21 -
Bijlage 3: Risicoanalyse en scoping rechtmatigheidscontrole 2021	- 25 -
Bijlage 4: Voorbeeld detailplanning en controlewerkplan: proces personeel/jaarrekeningpost salarissen	- 33 -
Bijlage 5: Model interne managementletter	- 35 -
Bijlage 6: Model rechtmatigheidsverantwoording BBV	- 36 -
Bijlage 7: Fasering en planning controlewerkzaamheden.....	- 37 -

Samenvatting

Tegenwoordig worden steeds hogere eisen gesteld aan het functioneren van organisaties. Begrippen als governance, maatschappelijk verantwoord ondernemen, betrouwbaarheid en rechtmatigheid staan daarbij centraal. Toezichthouders, burgers, medewerkers en overige belanghebbenden willen graag weten of ze te maken hebben met een partij die integer is, maatschappelijk verantwoord optreedt en ‘in control’ is.

Een organisatie is pas ‘in control’ zodra dit ook aantoonbaar is. Vanaf 2022 moet het college van b&w expliciet een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening over het verslagjaar 2021.

In de context van de rechtmatigheidsverantwoording door het college spreken we dus van de verantwoording over de financiële rechtmatigheid: *Voeren we als organisatie onze taken die zich direct vertalen in de (jaarrekening) cijfers, volgens de geldende kaders (wet- en regegeving) uit?*

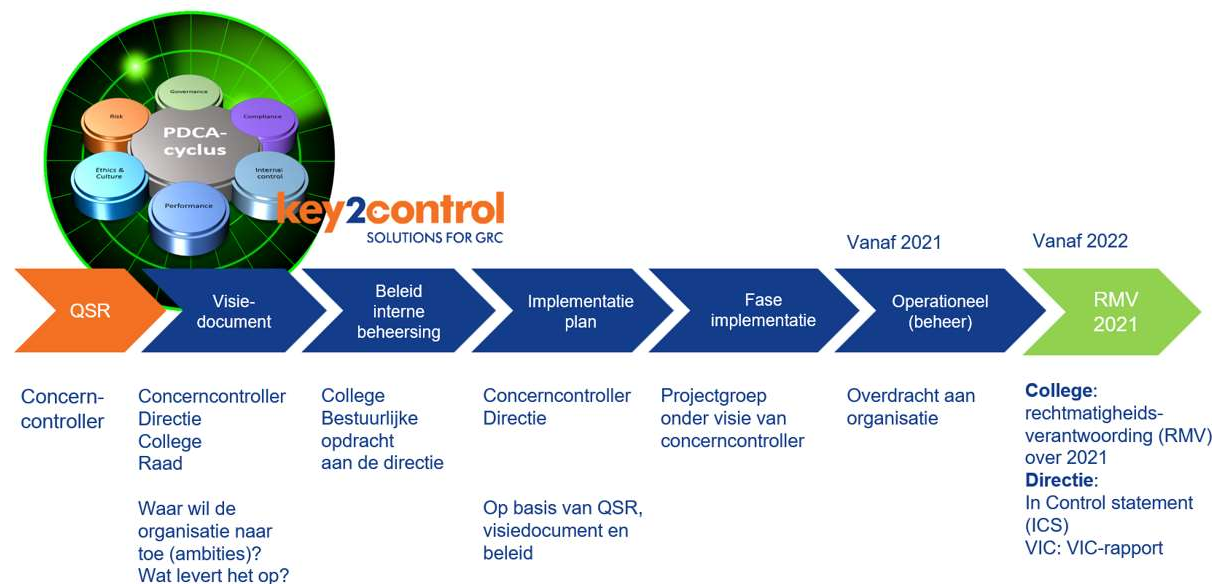
Hoe weten wij nu binnen deze context rechtmatig is gehandeld? Het antwoord op deze vraag is: door het uitvoeren van rechtmatigheidscontroles. Een goede rechtmatigheidscontrole geeft aantoonbaar inzicht in de werking van onze organisatie, draagt bij aan het financieel rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording in deze. Kortom: een goede controle loont!

Om de controlewerkzaamheden te structureren ligt nu het Concernbestek 2021: Rechtmatigheidsverantwoording voor. De controlewerkzaamheden zullen zich richten op die significante processen die zich direct vertalen in de jaarrekeningposten (baten, lasten en balansmutaties). Op basis van dit bestek kan de financiële rechtmatigheid van een (groot) deel van onze processen door de organisatie zelf worden beoordeeld via de interne controlefunctie. De Audit-/Verbijzonderde interne controlefunctie zal tweemaal per jaar een interne managementletter publiceren. Hierin staan de belangrijkste bevindingen en (verbeter)acties uit deze rechtmatigheidscontroles verwoord. Deze uitkomsten van de audit- en de interne controlewerkzaamheden vormen zo de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording 2021 als opmaat naar het ‘In Control Statement’.

1. Aanleiding

Vanaf 2022 moet het college van b&w een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening over het verslagjaar 2021. Hierin legt het college expliciet verantwoording af over de rechtmatigheid van alle transacties die ten grondslag liggen aan de jaarrekening en voert hier het gesprek over met de raad. Met de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording wijzigt ook de controle (verklaring) van de accountant. Nu is het nog de accountant die hierover verslag uitbrengt en het gesprek voert met de raad.

De route naar de rechtmatigheidsverantwoording 2021 is begin 2020 in gang gezet. Namens het college heeft de directie, onder aansturing van de concerncontroller, een Quick Scan Rechtmatigheid (QSR) laten uitvoeren door Deloitte. De uitkomsten van deze QSR hebben geleid tot het controlplan 2021, recent vastgesteld door het college. Hierin staan de visie, het ambitieniveau en de impact op de inrichting van de interne beheersing (control) vastgelegd. Als speerpunt van het controlplan 2021 ligt nu het Concernbestek 2021: Rechtmatigheidsverantwoording voor.

Dit concernbestek geeft invulling aan de audit (VIC) en de interne controle (IC) functie en beschrijft de uitgangspunten, kaders en aanpak voor de rechtmatigheidscontrole als opmaat naar een **aantoonbare** rechtmatigheidsverantwoording 2021. De Werkgroep Rechtmatigheid (WG-RMV), onder aansturing van de concerncontroller, zal de implementatie begeleiden ter overdracht aan de teams. De PDCA-cyclus is de drijvende kracht. Als onderdeel van het jaarrekeningproces draagt dit concernbestek bij aan het als volgt geformuleerde doel (uit P&C gids 2020):

'Het inhoudelijk en financieel afleggen van verantwoording aan de gemeenteraad over de mate waarin de doelen over het afgelopen jaar zijn gerealiseerd. De programmarekening is een instrument waarmee de gemeenteraad zijn controlerende taak invult.'

2. Rechtmatigheidscontrole: opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording 2021

Een organisatie is pas “in control” als dit ook aantoonbaar is: laten zien wat we goed doen, weten waar we staan en afgewogen verder koersen. Dit hoofdstuk beschrijft de uitgangspunten en kaders voor de rechtmatigheidscontrole als opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording 2021.

2.1 Controlefilosofie: controle en verantwoording vanuit het Three Lines Model

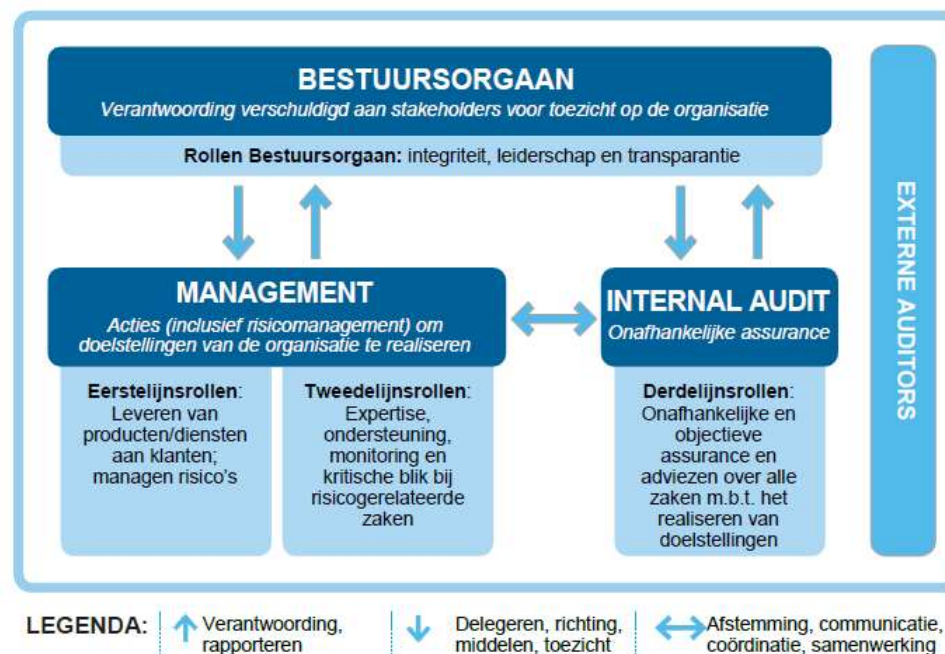
Het Three Lines Model helpt het college structuren en processen in kaart te brengen die het beste bijdragen aan het realiseren van doelstellingen en die een sterke governance en risicomanagement faciliteren. Dit model, dat eerder bekend stond onder de naam de 'Three Lines of Defense', wordt geoptimaliseerd door het volgende:

- Een op beginselen gebaseerde aanpak hanteren en het model aanpassen aan de doelstellingen en omstandigheden van de organisatie.
- Focussen op de bijdrage die risicomanagement levert aan het realiseren van doelstellingen en het creëren van waarde, en ook aan de 'verdediging' en het beschermen van waarde.
- Een helder inzicht in de rollen en verantwoordelijkheden in het model en de onderlinge relaties.
- Maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat activiteiten en doelstellingen zijn afgestemd op de voornaamste belangen van stakeholders.

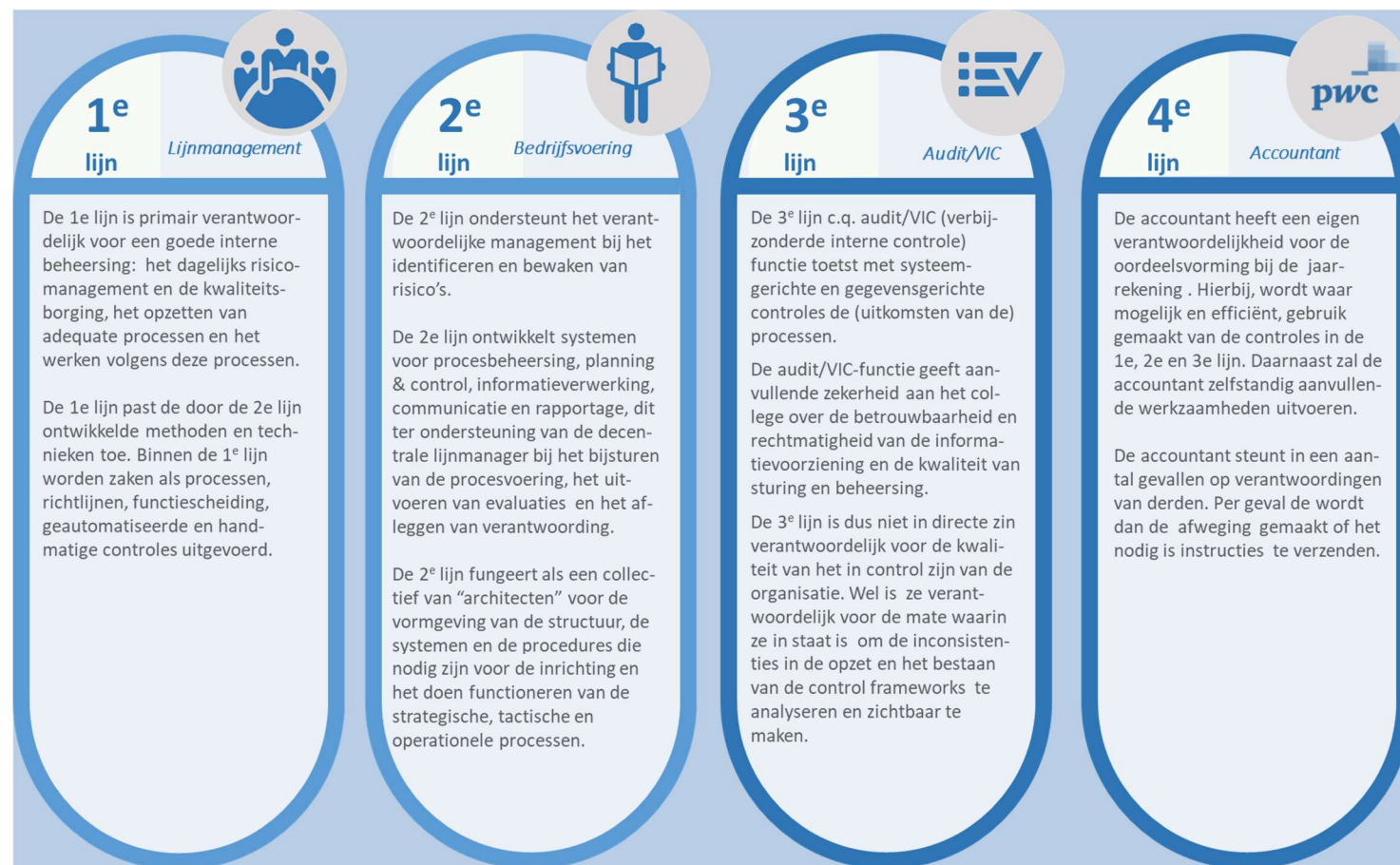
De beginselen hebben we verwoord in onze **besturingsfilosofie**, het Venloos DNA: *professioneel, betrokken en vitaal*.

Met de uitvoering van het **organisatiebesluit** en het recent vastgestelde **controlplan 2021** legt het college een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van sturing en beheersing binnen de belangrijkste processen.

Het Three Lines Model van het IIA

In het licht van voornoemde drie kaderstellende besluiten, verduidelijkt het Three Lines Model ook integraal de rollen en verantwoordelijkheden binnen de context van de rechtmatigheidscontrole. Alle rollen die samenwerken dragen gezamenlijk bij aan het creëren en beschermen van waarde wanneer zij op elkaar en op de voornaamste belangen van stakeholders zijn afgestemd. Het op elkaar afstemmen van activiteiten wordt gerealiseerd door communicatie, samenwerking en medewerking. Dit zorgt ervoor dat de informatie die nodig is voor de rechtmatigheidsverantwoording betrouwbaar, samenhangend en transparant is.

Gemeenschappelijke opgave: rechtmatigheidsverantwoording

Lijnen zijn geen aparte silo's, maar communicerende vaten.

De lijnen verwijzen niet naar structuur elementen, maar dienen om rollen op een zinvolle manier van elkaar te onderscheiden.

Alle rollen worden gelijktijdig vervuld. De nummering (1e, 2e, 3e) moet niet worden opgevat als een opeenvolging van activiteiten.

Coördinatie, afstemming en samenwerking tussen de lijnen. We kiezen een pragmatische aanpak.

We sluiten zo veel mogelijk aan bij de huidige (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden.

We controleren zoals wettelijk moet, zo eenvoudig en efficiënt (kosten/ inzet) als kan en op basis van gerichte inzet op onderdelen waar het college een hoog/hoger risico loopt.

2.2 Wat verstaan we onder het begrip rechtmatigheid in de context van de rechtmatigheidsverantwoording 2021?

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt onderscheid gemaakt tussen het juridische begrip rechtmatigheid en de rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidscontrole en de verantwoording. Het juridische begrip rechtmatigheid heeft in beginsel betrekking op *alle* geldende wetten en regels. Rechtmatigheid is dan het handelen in overeenstemming met deze wetten en regels.

Voor het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording past het college een minder omvattend begrip toe. Bij de rechtmatigheidsverantwoording bestaat dan een directe relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden vastgesteld dat die financiële beheershandelingen, die zich direct vertalen in baten, lasten en balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen:

Financiële beheershandeling	Omschrijving	Voorbeeld
Transacties	Een handeling waarbij een tegenprestatie wordt geleverd of verkregen.	Inkopen en verkopen
Overdrachten	Een handeling waarbij financiële middelen van of aan personen en/of rechtspersonen worden overgedragen zonder dat direct sprake is van levering van een tegenprestatie.	Subsidies, uitkeringen, belastingen en heffingen
Financieringen	Een handeling waarbij gelden worden uitgezet of opgenomen in verband met leningen en de daarbij behorende aflossing en rente.	Langlopende leningen, kasgelden en verstrekte kredieten
Vermogensmutaties	Een handeling die leidt tot een mutatie in het vermogen en waarbij niet direct liquide middelen de organisatie binnenkomen of verlaten.	Afschrijvingen, mutaties in reserves en voorzieningen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard dienen wel in algemene zin te worden betrokken bij de inschatting van het algemene risico-beleid en -beheer van de gemeente. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan claims inzake planschade. De ratio hiervan is dat niet-financiële handelingen wel kunnen leiden tot financiële risico's, waarvoor door het college bijvoorbeeld een voorziening zou moeten worden gevormd. Periodiek worden deze risico's inventariseerd en worden – waar nodig – opgenomen in de zogenaamde risico-paragraaf van de jaarstukken.

In de context van de rechtmatigheidsverantwoording door het college spreken we dus van de verantwoording over de financiële rechtmatigheid: *Voeren we als organisatie onze taken die zich direct vertalen in de (jaarrekening) cijfers, volgens de geldende kaders (wet- en regelgeving) uit?*

2.3 Welke criteria passen we toe om de financiële rechtmatigheid vast te stellen?

Bij het verantwoorden over de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn negen rechtmatigheidscriteria van toepassing. Deze negen toetsingscriteria bepalen of een financiële beheershandeling al dan niet rechtmatig wordt of is uitgevoerd. Zes criteria zien tevens toe op getrouwheidsaspecten en drie criteria zien uitsluitend toe op specifieke rechtmatigheidsaspecten. Deze negen criteria van rechtmatigheid worden in de jaarrekening van het college afgedekt langs de volgende lijnen:

- Calculatiecriterium
- Valueringscriterium
- Adresseringscriterium
- Volledigheidscriterium
- Aanvaardbaarheidscriterium
- Leveringscriterium
- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Afgedekt door balans en overzicht van baten en lasten

Afgedekt door verantwoording college

De eerste zes criteria die worden afgedekt door het getrouwe beeld, behoeven om deze reden niet afzonderlijk vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording. De rechtmatigheidscriteria die ook de getrouwheid raken, zijn dus formeel geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording (niet direct noodzakelijk).

Naar aanleiding van de rechtmatigheidscontrole moeten de volgende drie criteria dus in ieder geval expliciet tot uitdrukking komen in de rechtmatigheidsverantwoording (noodzakelijk):

1. *Begrotingscriterium*: handelt het college binnen de door de raad beschikbaar gestelde budgetten en kredieten;
2. *Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)*: zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
3. *Voorwaardencriterium*: zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Bijlage 1 bevat een nadere toelichting op deze negen criteria en in het bijzonder op de specifieke drie rechtmatigheidsaspecten.

Specifiek ten aanzien van het voorwaarden criterium geldt dat het college voor een deel zelf bepaalt welke wet- en regelgeving betrokken wordt in de rechtmatigheidscontrole. Permanent inzicht in de wet- en regelgeving – voor zover die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen – is dus een vereiste voor een goede uitvoering van de rechtmatigheidscontrole. Het college is primair verantwoordelijk voor het monitor-en en up-to-date houden van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Dit zogeheten normenkader wordt door de raad – op voorstel van het college - vastgesteld als legitieme basis voor zowel de externe als de interne rechtmatigheidscontrole.

Het normenkader wordt in de financiële auditcommissie besproken alvorens het door de raad wordt vastgesteld.

Momenteel vindt dit jaarlijks plaats via de vaststelling van het Controleprotocol voor de controle op de jaarrekening. Het normenkader voor de jaarrekeningcontrole 2020 is via behandeling in de auditcommissie d.d. 27-01-2021 vastgesteld door de raad. In dit concernbestek hebben wij vooralsnog rekening gehouden met dit normenkader, tevens opgenomen in bijlage 2.

Aangezien de regelgeving 2021 in de loop van het boekjaar nog wijzigt en de commissie Besluit Begroting en Verantwoording de Kadernota Rechtmatigheid 2021 in de regel in het najaar publiceert, vindt in aanloop naar de jaarrekeningcontrole 2021 een update plaats in het laatste kwartaal van 2021.

Het controleprotocol, inclusief normenkader, dient dan uiterlijk voor aanvang van de jaarrekeningcontrole 2021 te zijn vastgesteld. Zodra het nieuwe controleprotocol beschikbaar is, zullen wij het effect op onze werkzaamheden evalueren.

Ondanks het feit dat normenkader, in de zin van overzicht van wet- en regelgeving, iets juridisch lijkt te zijn en juristen wellicht wel betrokken zijn, dan wel geconsulteerd worden, is het logisch dat de VIC het voorstel voor het normenkader (als onderdeel van het controleprotocol voor de jaarrekeningcontrole) opstelt. Dit normenkader bepaalt immers de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole.

Specifiek ten aanzien van het M&O-criterium doet de commissie BBV de aanbeveling tot het maken van een overkoepelend beleidsstuk M&O. Deze bevat naast de filosofie, algemene uitgangspunten en risicoanalyse ook maatregelen ter voorkoming en afdoening.

Het overkoepelde M&O beleid is momenteel onderhanden bij team concernstaf, onder toezicht van de werkgroep Rechtmatigheidsverantwoording. Het M&O-beleid zal als uitvloeisel van dit concernbestek in maart 2021 ter vaststelling worden voorgelegd aan het college.

2.4 Welke omvangbasis en toleranties hanteren we voor de rechtmatigheidscontrole?

Het totaal aan gerealiseerde lasten 2021 inclusief de toevoegingen aan de reserves vormen de te hanteren omvangbasis voor het berekenen van de zogenaamde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. De verantwoordingsgrens (0%-3%) stellen wij op 1%.

De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven controleverklaring van de accountant. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Voor de rechtmatigheidscontrole hanteren wij - in het verlengde van de eerder door de raad vastgestelde controleprotocollen - de minimumeisen zoals opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO):

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Voor de rechtmatigheidsverantwoording gaan wij vooralsnog uit van een rapporteringstolerantie van 5% van de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening.

Ter illustratie:

Op basis van de programmabegroting 2021-2025 van de gemeente Venlo ad € 437 mln. (omvangbasis) betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten van circa € 4.4 mln. en een totaal van onzekerheden van circa € 13.1 mln. de strekking van de goedkeurende controleverklaring niet zullen aantasten. Op basis van dit voorbeeld zou dit, wat de rapporteringstolerantie aangaat, betekenen dat bevindingen vanaf € 220k gerapporteerd zullen worden, ongeacht de strekking van de verklaring.

3. Rechtmatigheidscontrole: opzet en aanpak 2021

Een organisatie is pas “in control” als dit ook aantoonbaar is: laten zien wat we goed doen, weten waar we staan en afgewogen verder koersen. Dit hoofdstuk beschrijft de opzet en concrete invulling van de rechtmatigheidscontrole als opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording 2021.

3.1 Risicoanalyse: welke significante geldstromen en/of processen gaan we controleren

Zoals in hoofdstuk 1 is ingeleid, heeft de directie namens het college, onder aansturing van de concerncontroller, een Quick Scan Rechtmatigheid (QSR) laten uitvoeren door Deloitte. Op basis van de aangeleverde documenten, zoals opgenomen in de QSR, heeft Deloitte in kaart gebracht welke processen minimaal in scope moeten zijn voor een adequate rechtmatigheidsverantwoording. Deze scope is gebaseerd op het aanwezige normenkader 2019, de begroting 2020, de jaarstukken 2018 en de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV. Dit heeft geleid tot een overzicht van de materiele baten, lasten en balansmutaties verdeeld over in totaal tot 21 jaarrekeningposten c.q. processen.

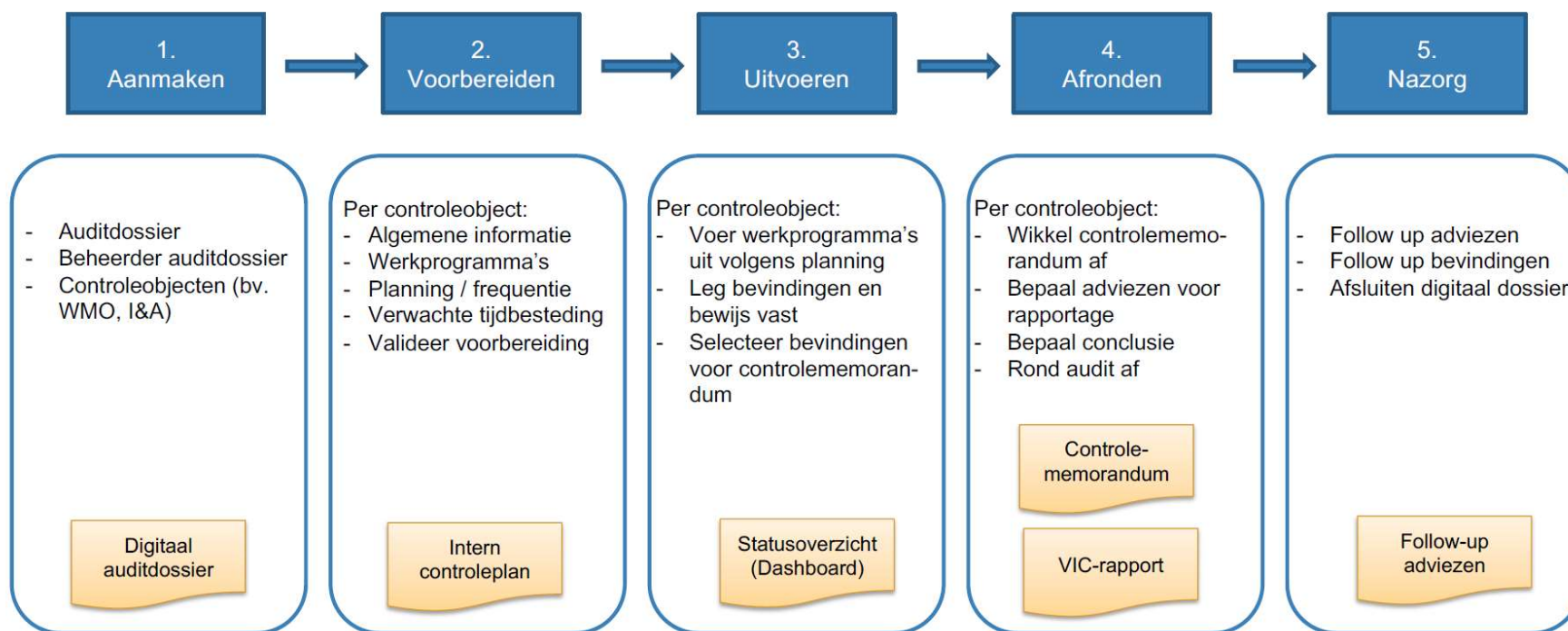
Aanvullend hierop hebben wij op basis van de dump van boekingen over het boekjaar 2020 de kwantitatieve scoping gemaakt. Deze risicoanalyse, opgenomen in bijlage 3, heeft geleid tot een aanvullende selectie van jaarrekeningposten c.q. processen die in scope zijn voor de rechtmatigheidscontrole en -verantwoording 2021. Bij de bepaling van de scoping hebben wij de materialiteit gehanteerd zoals beschreven in paragraaf 2.4. Tot slot zijn specifieke aandachtspunten vanuit eerdere (verbijzonderde) interne controles, rapportages van de accountant, eigen risico analyses en aandachtspunten vanuit het Controlplan 2021 in de analyse betrokken.

Op grond van bovenstaande risicoanalyse treft u op de volgende pagina het overzicht van processen c.q. jaarrekeningposten aan die in scope voor de rechtmatigheidscontrole (in casu de verbijzonderde interne controle en interne controle) en -verantwoording 2021:

	Proces	Proceseigenaar/teamleider	Jaarekeningpost	Post QSR:
1	Personeel	Personeel en organisatie	Salarissen - personeelskosten, WNT	14 en 12
2	Aanbestedingen	Inkoop	Inkopen goederen en diensten, immateriële (IMVA) en financiële vast activa (FVA)	7 en 17
3	Inkopen en betalingsverkeer	Financiën	Inkopen goederen en diensten	10
4	Participatie	Rechtmatigheid sociaal domein	Participatiewet en Tozo	13
5	Sociaal domein WMO	Sociale wijkteams	WMO	6 en 9
6	Sociaal domein Jeugd	Sociale wijkteams	Jeugd	5 en 9
7	Subsidieverstrekking	Maatschappelijke opgaven	Subsidieverstrekingen	15
8	Verbonden Partijen (VP)	Concernstaf	Bijdragen c.q. verstrekkingen aan VP, FVA	16
9	Grondexploitatie	Grondbedrijf en vastgoed	Grondaankopen, grondverkoop en overige opbrengsten	2 en 11
10	Leerlingenvervoer	Werk	Leerlingenvervoer	
11	Treasury	Financiën	FVA: langlopende leningen, kasgeld-leningen, gewaarborgde geldleningen, garanties en liquide middelen	19 en 21
12	Omgevingsvergunningen	Bouwen en Milieu	Leges omgevingsvergunningen	4
13	Verhuur	Grondbedrijf en vastgoed	Verhuuropbrengsten	
14	Parkeren	Realisatie en beheer openbare ruimte	Parkeeropbrengsten	

	Proces	Proceseigenaar/teamleider	Jaarekeningpost	Post QSR:
14	Inkomende subsidies	Concernstaf	Overige inkomensoverdrachten	1
15	Belastingen en heffingen	Financiën	Belastingen en heffingen	3
16	Financiële verslaglegging	Financiën (planning en control)	Overige opbrengsten	
17	Financiële verslaglegging	Financiën (planning en control)	Overige jaarrekeningposten	
18	Financiële verslaglegging	Financiën (planning en control)	Begrotingsrechtmatigheid: alle	8 en 18
19	Financiële verslaglegging	Financiën (planning en control)	Management Override of controls, balansposities	
20	Financiële verslaglegging	Financiën (planning en control)	Mutaties eigen vermogen	20
21	Financiële verslaglegging	Financiën (planning en control)	Voorzieningen (dotaties, onttrekkingen en vrijval)	
22	Tax control (framework)	Financiën	Alle	
23	Automatiseringsomgeving	Informatiemanagement	Nader te concretiseren	
24	Themacontroles	Nader te bepalen	Nader te concretiseren	
25	Projectcontroles	Project- en procesmanagement	Nader te concretiseren	
26	Additional onderzoek	Nader te bepalen	Nader te concretiseren	

3.2 Controlespoor: welke data leggen we vast in het controledossier?

Voor de vastlegging en monitoring van de controlewerkzaamheden maken we gebruik van de GRC software Key2Control (K2C). Inrichting en operationaliseren van de beheersingsmaatregelen betreffende de significante processen gebeurt in K2C. De inrichting en implementatie en van K2C dient minimaal te leiden tot een reproduceerbare gap-analyse per proces, ter input voor de audit op opzet, bestaan en werking van de beheersingsmaatregelen. Concreet betekent dit het inrichten van het normenkader K2C door proceseigenaar – businesscontroller ter review door de Audit/VIC-functie. Overdracht van werkprogramma's en checklisten voor de interne controle en de monitoring van workflow gebeurt tevens geautomatiseerd via K2C. Bijlage 4 bevat een voorbeeld van een detailplanning en controleplan; per proces nog nader uit te werken.

3.3 Rapportage: hoe en wanneer leggen we verantwoording af richting belanghebbenden?

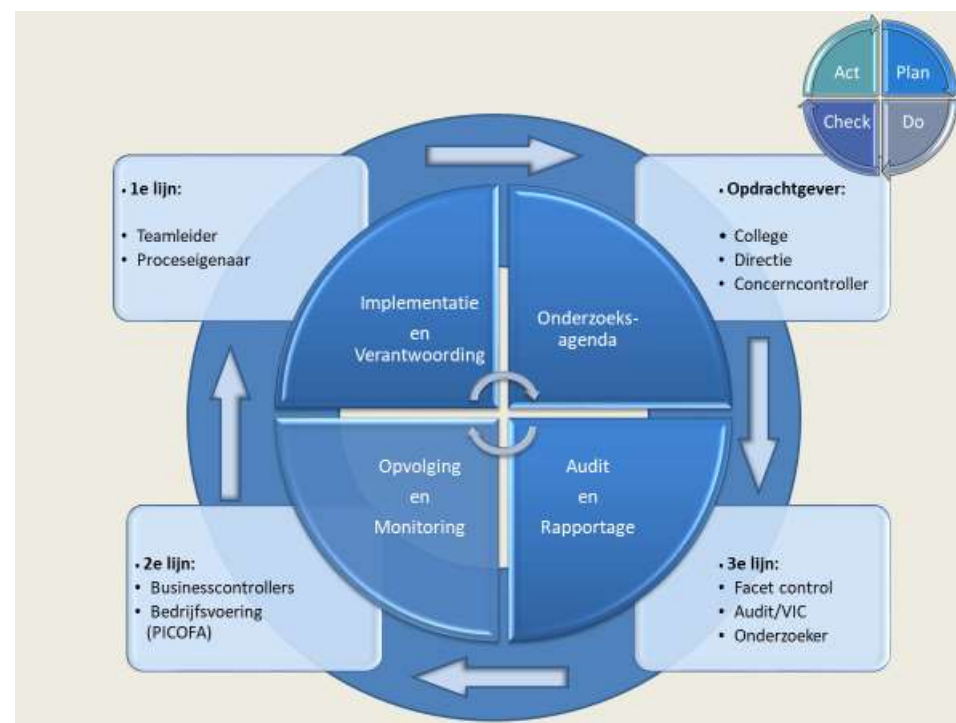
Met periodieke (voortgangs)rapportages en verantwoordingsgesprekken monitoren we reeds doelrealisatie, budgetrealisatie en de kwaliteit van de organisatie op de verschillende niveaus. Voor de rechtmatigheidsverantwoording is het van belang de uitkomsten vanuit de audit (VIC) en de interne controle werkzaamheden op opzet, bestaan en werking van processen expliciet te agenderen en te monitoren.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording publiceert de Audit/VIC-functie 2x per jaar een interne managementletter (ML) over het 1e en 2e halfjaar 2021. Eenmaal vóór aanvang van de interim controle (sept/okt 2021) en eenmaal vóór aanvang van de jaarrekeningcontrole 2021 (feb/mrt 2022) aansluitend op de jaarrekeningcyclus (P&C-kalender). Hierin staan per significant proces verwoord de bevindingen, conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van de uitgevoerde rechtmatigheidscontrole op opzet, bestaan en werking.

Het format voor de interne ML is opgenomen in bijlage 5.

Bijlage 6 bevat het Model Rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarstukken. De input voor deze rechtmatigheidsverantwoording wordt aangeleverd door de VIC-functie op basis van de uitgevoerde (interne) controlewerkzaamheden.

De oplevering van de ML's en controledossiers (basisdocumenten) als onderliggers van de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening(controle door de accountant, gebeurt onder aansturing vanuit de VIC-functie via Eqili.

3.4 Opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording: hoe zetten we de controlewerkzaamheden weg in de tijd?

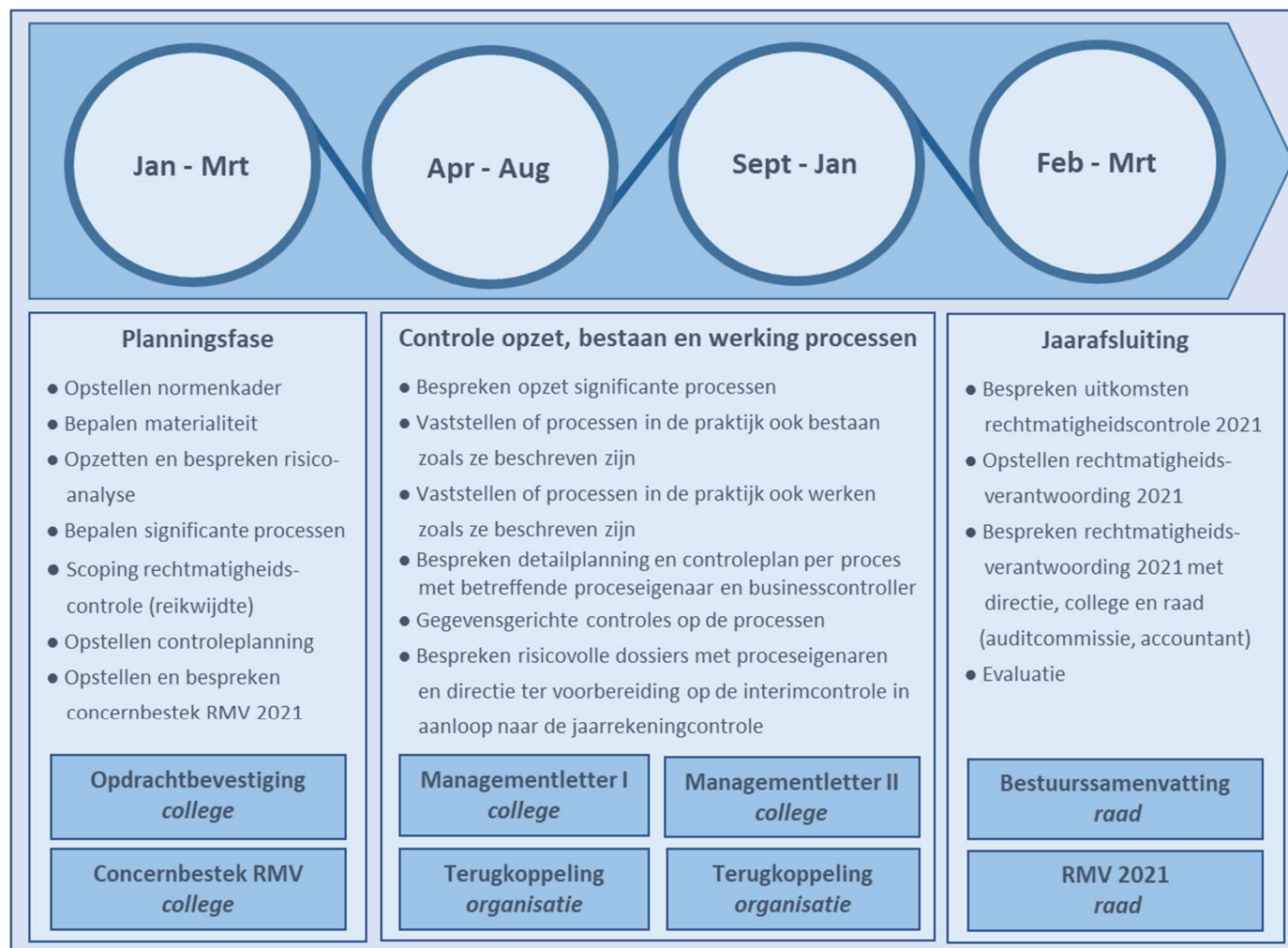
Tot slot is in het overzicht rechts op hoofdniveau de fasering in de planning voor de rechtmatigheidscontrole 2021 weergegeven.

In bijlage 7 zijn de hoofdstappen nader beschreven.

Om de rechtmatigheidscontrole ter input voor de rechtmatigheidsverantwoording 2021 te kunnen uitvoeren, is **draagvlak** en **medewerking** van de **gehele** organisatie vereist.

Een zorgvuldig en transparant proces bij het opstellen van dit bestek is daarom een vereiste waarbij alle partijen in het proces betrokken moeten zijn.

Op basis van input van alle betrokken partijen (proceseigenaars (AO/IB), businesscontrollers, directie, Audit/VIC en accountant) is dit Concernbestek Rechtmatigheidsverantwoording 2021 tot stand gekomen.

Bijlage 1: Rechtmatigheidscriteria: nadere toelichting

Criteria van rechtmatigheid	Het college verantwoordt c.q. stelt via de rechtmatigheidscontrole vast dat:	Voorbeeld
Calculatiecriterium	vastgesteld wordt dat de gepresenteerde bedragen juist berekend zijn.	Legesbedragen, facturen
Valuteringscriterium	de juistheid van het tijdstip van betaling en van de verantwoording van verplichtingen wordt vastgesteld.	Aangegaan en verantwoording van contracten en verplichtingen
Leveringscriterium	de juistheid van de ontvangen levering heeft plaatsgevonden.	Inkoop van goederen/afdelingen
Adresseringscriterium	de juistheid van de adressering van de rechthebbende waar een financiële stroom naar toe is gegaan, vastgesteld is.	Betalingsverkeer
Volledigheidscriterium	de volledigheid van alle opbrengsten die verantwoord zouden moeten zijn, ook verantwoord zijn.	Legesopbrengsten, OZB, riool-rechten, afvalstoffenheffing, grondverkoop
Aanvaardbaarheidscriterium	de financiële beheershandelingen passen bij de activiteiten van de gemeente en dat in relatie tot de kosten een aanvaardbare tegenprestatie is overeengekomen.	Inkoop van goederen/diensten Verstrekken van subsidies
Begrotingscriterium	de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting.	Overschrijding van programma
M&O-criterium	een toetsing plaatsvindt op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt, met het oog op het voorkomen van misbruik van overheidsregelingen. een toetsing plaatsvindt of derden bij het gebruik van overheidsregelingen geen (rechts) handelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling (oneigenlijk gebruik).	Subsidieregelingen Kwijtschelding Uitkeringen
Voorwaardencriterium	de voorwaarden in wet- en regelgeving c.q. nadere eisen die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen, worden nageleefd.	Subsidievoorwaarden Aanbestedingsregels Belastingwetgeving

In de rechtmatigheidsverantwoording vormt het **begrotingscriterium** het eerste belangrijke toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's.

In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij de volgende drie elementen van belang zijn:

1. de toerekening aan het juiste programma (past de handeling binnen het doel/ kader van het betreffende programma);
2. de toereikendheid van het betreffende begrotingsbedrag (ontstaan er geen overschrijdingen);
3. de juistheid van de toerekening aan het begrotingsjaar (zijn de handelingen wel aan het juiste jaar toegerekend).

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals deze zijn weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is – voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft – mogelijk sprake van onrechtmatige financiële beheershandelingen. De financiële beheershandeling die deze begrotingsoverschrijding veroorzaakt, kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van de raad zoals geregeld in de Gemeentewet. Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Het bepalen van welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de raad.

De algemene lijn is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het oordeel. De commissie BBV onderscheidt in de Kadernota Rechtmatigheid 2018 zeven typen overschrijdingen en de mogelijke consequenties in de oordeelsvorming:

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende soorten begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1. Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk <i>aantoonbaar</i> ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende soorten begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant <i>ondubbelzinnig vaststelt</i> dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6. Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingafdeling of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om in-terpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

Voor de oordeelsvorming over de begrotingsrechtmatigheid is aanvullend op voornoemde verschillende typen begrotingsoverschrijdingen het volgende nog van belang. De raad heeft in het Controleprotocol voor de accountantscontrole 2020 aanvullend vastgesteld dat de volgende begrotingsoverschrijdingen niet moeten meewegen bij het

oordeel van de accountant:

- overschrijdingen die het gevolg zijn van toegerekende ambtelijke salariskosten;
- overschrijdingen die zich voordoen op het taakveld "Overhead" voor zover betrekking hebbende op toegerekende overhead aan projecten, het gaat hier dan bijvoorbeeld om minder uitvoerkosten aan projecten. Dit levert een nadeel op in de exploitatie omdat minder overheadkosten aan een project kunnen worden toegerekend;
- kredietoverschrijdingen lager dan 10% van het totale krediet met een gelimiteerd bedrag van € 200.000,00;
- overschrijdingen die onderdeel zijn van de prognoses zoals vermeld in de voortgangsrapportage (Vorap) en de financiële rapportage (Finrap). Conform Financiële Verordening Gemeente Venlo 2018 artikel 4 lid 3 informeert het college de raad via de Vorap en de Finrap als ze verwacht dat de lasten op programmaniveau aan het eind van het jaar de geautoriseerde lasten mogelijk overschrijden alsgevolg van kostenoverschrijdingen die passen bin-nen bestaand beleid. Deze prognose hoeft niet te worden vertaald in een begrotingswijziging.

Voor de aanvullingen is uitgangspunt dat de overschrijdingen worden beschouwd als passend binnen het bestaand beleid, echter wel onder de voorwaarde dat ze goed herkenbaar zijn opgenomen in de analyses behorende bij de jaarrekening en van een goede en volledige toelichting worden voorzien.

In de rechtmatigheidsverantwoording vormt het **M&O-criterium** de tweede rechtmatigheidseis. Het betreft dan de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door belanghebbenden (derden) zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving.

Misbruik betreft een bewuste misleiding om een onrechtmatig voordeel te behalen. Het is feitelijk handelen in strijd met wet- en regelgeving. Misbruik is dus per definitie onrechtmatig en houdt in:

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.

Bij oneigenlijk gebruik wordt feitelijk gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving. Daarmee zijn dergelijke handelingen per definitie niet onrechtmatig. Wel is sprake van het in strijd handelen met het doel en de strekking van de wet- en regelgeving. Hiervan is sprake als de wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt door bijvoorbeeld de zogenaamde 'mazen van de wet'. Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan:

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Tot slot vormt het **voorwaardencriterium** de derde rechtmatigheidseis in de verantwoording. Besteding en inning van gelden door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waar in de rechtmatigheidscontrole op moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in de wet- en regelgeving van hogere overheden (extern), maar ook in de eigen regelgeving (intern). De gestelde voorwaarden in wet- en regelgeving hebben in het algemeen betrekking op een zevental categorieën:

1. de omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project of budget (**recht**);
2. de heffings- en/of declaratiegrondslag: wat is belast en/of declarabel c.q. acceptabel (**hoogte**);
3. de normbedragen: het maximum budget (begrotingscriterium) per periode (**duur**);
4. de bevoegdheden, inclusief functiescheiding en het mogen toepassen van hardheidsclausules;
5. het voeren van een administratie, met een bewaking van aard en omvang van baten en/of lasten;
6. het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken, met name in relatie tot het M&O-criterium;
7. de aan te houden termijnen voor bijvoorbeeld besluitvorming, betaling, declaratie, verantwoording.

Bijlage 2: Normenkader 2020

Domein	Specifieke activiteiten	Wetgeving extern	Regelgeving (verordeningen en kaderstellende collegebesluiten)
Griffie – Staf stad & regio	Bestuursadvisering	Gemeentewet Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden Grondwet Burgerlijk wetboek Besluit begroting en verantwoording (BBV) Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten (BAPG) Algemene wet bestuursrecht Art. 87, 88 en 89 EEG (staatssteunregels)	- Verordening op de fractieondersteuning gemeente Venlo 2014 - Verordening rekenkamercommissie 2018 - Verordening rechtspositie raadsleden en wethouders gemeente Venlo - Mandaat- en volmachtsbesluit Griffie Venlo 2012 - Mandaatbesluit 2015
Domein dienstverlening	Algemeen financieel middelenbeheer Organisatie Algemeen financieel middelenbeheer Treasurybeheer Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid Parkeerbeheer Toeristenbelasting Grafrechten Hondenbelasting Baatbelasting Marktgelden Haven- en opslaggeld Reinigingsheffingen (milieubeheer) Rioolrechten Brandweerrechten Inkoop en aanbesteding Onroerende zaakbelastingen (OZB) Precariorechten	Gemeentewet Wet financiering decentrale overheden Ambtenarenwet Fiscale wetgeving Sociale verzekeringswetten CAR/UWO Bezoldigingsbesluit burgemeester/secretaris Rechtspositiebesluit wethouder Wet waardering Onroerende Zaken Wet mulder administratiefrechtelijke heffingen Wet op de lijkbezorging Honden en katten besluit 1999 Wet milieubeheer Wet belastingen op milieugrondslag Aanbestedingswet 2012 Aanbestedingsbesluit: - Gids proportionaliteit - ARW 2012 Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT) Archiefwet Aanbestedingswet Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	- Financiële verordening gemeente Venlo 2018 - Controleverordening gemeente Venlo - Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Venlo 2005 - Nota investeringsbeleid intern - Nota reserves en voorzieningen gemeente Venlo intern - Herijking beleidskader gemeentelijke belastingen intern - Beleidsnota risicomanagement en weerstandvermogen intern - Delegatiebesluit Venlo 2010 - Uitvoeringsplan openbare verlichting 2012-2021 intern - Treasurystatuut gemeente Venlo intern - Budgethoudersregeling intern - Legesverordening 2020 - Verordening onroerende-zaakbelastingen 2020 - Verordening parkeerbelastingen 2020 - Verordening toeristenbelasting 2020 - Verordening lijkbezorgingsrechten 2020 - Verordening hondenbelasting 2020 - Verordening baatbelasting Trade Port West - Verordening marktgelden 2020 - Verordening haven- en opslaggeld 2020 - Verordening afvalstoffenheffing 2020 - Verordening rioolheffing 2020 - Verordening eenmalig aansluitrecht riolering 2012 - Strategisch inkoopkader 2014 intern, reikwijdte: EU-aanbestedingsgrens

Domein	Specifieke activiteiten	Wetgeving extern	Regelgeving (verordeningen en kaderstellende collegebesluiten)
	Burgerlijke stand en afgifte documenten Marktbeheer Havenbeheer Wegenbeheer Woonwagens Handhaving	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden Wet houdbare overheidsfinanciën Mededingingswet Wet Markt en Overheid Burgerlijk Wetboek Wet gemeentelijke basisadministratie (GBA) Wet rechten burgerlijke stand Binnenschepenwet Besluit administratieve bepalingen wegverkeer Wegenverkeerwet Winkeltijdenwet Wegenverkeerswet 1994	- Regeling gemeentelijke belastingen Venlo - Verordening reclamebelasting 2020 - Verordening BI-zone 18 bedrijventerreinen Venlo 2015 - Verordening BI-zone 19 bedrijventerreinen Venlo 2016 - Verordening bedrijveninvesteringszone Centrum Tegelen 2016 - Verordening bedrijveninvesteringszone Centrum Blerick 2016 - Verordening BI-zone Centrum Blerick 2015 - Verordening BI-zone Centrum Tegelen 2015 - Legesverordening 2020 - Algemene plaatselijke verordening/ APV Venlo - Marktverordening 2011 - Verordening haven- en opslaggeld - Wegsleepverordening gemeente Venlo 2019
Sociaal maatschappelijke domein	Maatschappelijke ondersteuning Welzijn Onderwijs Kinderopvang Sociale inkomensvoorziening Werkgelegenheid Schuldhelpverlening Vreemdelingenzaken Integratie	Wet primair onderwijs GOA Wet op het voortgezet onderwijs Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek Wet educatie- en beroepsonderwijs Wet op de expertisecentra Wet maatschappelijke ondersteuning Algemene wet bestuursrecht Wet kinderopvang Algemene wet bijzondere ziektekosten Welzijnswet Wet werk en bijstand ROA/VVTV Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkeloze werknemers (IOAW) Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandige (IOAZ) Wet werk en inkomen kunstenaars	- Algemene subsidieverordening Venlo (ASV) 2010 en ASV 2020 - Verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning Venlo 2015 - Besluit jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning Venlo 2018 - Besluit beschermd wonen en opvang - Beleidsregels landelijke toegankelijkheid beschermd wonen 2017 - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Venlo 2010 - Verordening leerlingenvervoer gemeente Venlo - Beleidsregel subsidieverlening activiteiten in de wijken - Subsidieregels maatschappelijke ontwikkeling en natuureducatie - Subsidieregel zorg voor elkaar - Subsidieregel amateurkunst, volkscultuur en culturele projecten - Subsidieregel exploitatiesteun gemeenschapsaccommodaties - Subsidieregel functieverbetering gemeenschapsaccommodaties - Subsidieregel sportinvesteringen - Subsidieregel sport - Subsidieverordening SAM-fonds - Inspraakverordening adviesraad sociaal domein 2015 - Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Venlo 2018

Domein	Specifieke activiteiten	Wetgeving extern	Regelgeving (verordeningen en kaderstellende collegebesluiten)
		Europese subsidies (ESF) Wet inburgering nieuwkomers Wet op het kredietbeheer Vreemdelingenwet Wet inburgering nieuwkomers ROA/ VVTV	• Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Venlo 2018 • Beleidsregel tegenprestatie • Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Venlo 2018 • Beleidsregel loonkostensubsidie gemeente Venlo 2018 • Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet gemeente Venlo 2015 • Beleidsregels individuele inkomenstoelage gemeente Venlo 2018 • Verordening individuele studietoelage gemeente Venlo 2018 • Beleidsregels individuele studietoelage Venlo 2018 • Verordening inzake fraude, terugvordering en verhaal gemeente Venlo • Verordening Wet Kinderopvang gemeente Venlo 2010 • Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering wet kinderopvang gemeente Venlo • Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Venlo 2018 • Herijking minimabeleid • Verordening inzake maatschappelijk participatie minima gemeente Venlo 2020 • Draagkrachtregels en drempelbedrag bijzondere bijstand • Beleidsregels bestuurlijke boete 2018, PW, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 gemeente Venlo 2018 • Beleidsregel bestuurlijke boete BRP (basisregistratie personen) • Beleidsregels terug- en invordering Wwb, IOAW en IOAZ • Beleidsregels verhaal WWB 2014
Ruimtelijk fysieke domein	Grondexploitatie Wonen en economie Begraafplaatsenbeheer Telecommunicatie Afvalstoffenbeheer Rioolbeheer en reiniging Ongediertbestrijding Wegenbeheer Intensivering stedelijke vernieuwing Groenbeheer	Woningwet Algemene wet bestuursrecht Wet algemene bepalingen omgevingsrecht Wet op de ruimtelijke ordening Wet op de ruimtelijke ordening Besluit op de ruimtelijke ordening Leegstandswet Woningwet Huurprijzenwet woonruimte Huisvestingswet Huurwet Huursubsidiewet	• Exploatieverordening gemeente Venlo 2004 • Nota grondbedrijf 2017 -> intern • Subsidieverordening gevels Q4 • Bouwverordening Venlo • Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Venlo 2010 • Schaderegeling ingraven kabels en leidingen Venlo 2018 • Nadeelcompensatie kabels en leidingen Venlo 2018 • Afvalstoffenverordening 2010 van de gemeente Venlo • Verordening eenmalig aansluitrecht riolering 2012 • GRP+ 2006 – 2020 (gemeentelijk rioleringsplan) intern • Parkeerverordening Venlo 2020 • Verordening parkeerbelastingen 2020

Domein	Specifieke activiteiten	Wetgeving extern	Regelgeving (verordeningen en kaderstellende collegebesluiten)
	Cultuur en lokale media	Wet bevordering eigen woningbezit Grondexploitatiewet Wet op de lijkbezorging Telecommunicatieverordening Gemeentewet Wet op de waterhuishouding Waterleidingwet Wet milieubeheer Wet op de economische delicten Wegenverkeerswet 1994 Wet personenvervoer Wet ISV Boswet Kaderwet LNV subsidies Mediawet Wet op het specifieke cultuurbeleid	• Subsidieverordening stadsvernieuwing Venlo 2010 • Regeling voor de adviescommissie Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte • Verordening percentageregeling beeldende kunst 2010 • Subsidieregel beeldende kunst en vormgeving • Subsidieregel evenementen 2020-2023 • Stimuleringsregeling bovenlokale evenementen 2020-2023 • Verordening reclamebelasting binnenstad Venlo 2020 • Verordening bedrijveninvesteringszone Centrum Tegelen 2016 • Verordening bedrijveninvesteringszone Centrum Blerick 2016 • Verordening BI-zone Centrum Blerick 2015 • Verordening BI-zone Centrum Tegelen 2015 • Verordening BI-zone 18 bedrijventerreinen Venlo 2015 • Verordening BI-zone 19 bedrijventerreinen Venlo 2016 • Glasba(n)kregeling (regeling glas voor glas)

Bijlage 3: Risicoanalyse en scoping rechtmatigheidscontrole 2021

Nr.	jaarrekeningpost	Proces	Omvang (* € 1.000)	Toelichting	In scope voor de rechtmatigheids- controle (VIC en IC)
BALANS (op basis van de gewaarmerkte jaarstukken 2019)					
ACTIVA					
1.	Immateriële vaste activa	Inkopen (inclusief betalingsproces) en aanbestedingen	25.556	De post immateriële vaste activa bestaat voornamelijk uit activa in eigendom van derden. De voorwaarden voor het activeren zijn opgenomen in artikel 61 van het BBV. Daarnaast zijn de regels voor het activeren/afschrijven opgenomen in de financiële verordening gemeente Venlo 2018 en de nota investeringsbeleid.	Ja Controle investeringen (aanbestedingen) → rechtmatigheid Toetsing op naleving van het activeringsbeleid / afschrijvingsnota.
2.	Materiële vaste activa	Inkopen (inclusief betalingsproces) en aanbestedingen	260.879	Betreft geactiveerde uitgaven op grond van het BBV (notitie materiele vaste activa). Daarnaast zijn de regels voor het activeren / afschrijven opgenomen in de financiële verordening gemeente Venlo 2018 en de nota investeringsbeleid. Waardering van het vastgoed is aandachtspunt.	Ja Controle investeringen (aanbestedingen) → rechtmatigheid Toetsing op naleving van het activeringsbeleid / afschrijvingsnota.
3.	Financiële vaste activa	Treasury	64.286	Betreft met name investeringen in deelnemingen en verstrekte leningen aan diverse instanties (deelnemingen en woningbouwcorporaties). Waardering van deze posten per jaareinde is aandachtspunt. In het kader van de rechtmatigheid geldt de naleving van de voorwaarden uit het treasurystatuut gemeente Venlo en de van toepassing zijnde externe wet- en regelgeving (wet Fido, Ruddo, Ufdo).	Ja Controle op naleving van o.a. treasurystatuut → rechtmatigheid

Nr.	jaarrekeningpost	Proces	Omvang (* € 1.000)	Toelichting	In scope voor de rechmatigheids- controle (VIC en IC)
4.	Voorraden	Grondexploitatie	12.249	Betreft met name de activering van de grondexploitatie ad. € 60 mln. Hierop is een voorziening van € 48 mln. in mindering gebracht. Waardering van de grondexploitatie per jaareinde is hierbij het aandachtspunt. Verder specifieke aandacht voor grondtransacties (aan- en verkoop van gronden) gezien de aard van de transacties.	Ja Proces rondom het aangaan van grondtransacties te beoordelen (totstandkoming prijs). Verder aandacht voor de waardering grondexploitatie → onderbouwing uitgangspunten en verwachte kosten en opbrengsten.
5.	Uitzettingen < 1 jaar	Diverse opbrengstenstromen	75.838	Dit betreft enerzijds de liquide middelen vanuit schatkistbankieren (op grond van het BBV moet dit onder de uitzettingen worden verantwoord). Daarnaast betreft dit de vorderingen vanuit de reguliere dienstverleningen (bouwleges, belastingen, sociale zaken) waarbij een waarde correctie plaatsvindt op grond van vermoedelijke oninbaarheid.	Nee
6.	Liquide middelen	Treasury / Financial reporting proces	2.367	Betreft het saldo van de aangehouden bankrekeningen en kassaldi van de gemeente. Het treasury-statuut speelt hier een belangrijke rol.	Ja. Vaststellen of voorwaarden treasury-statuut (incl. externe wet en regelgeving) is nageleefd → rechmatigheid
7.	Overlopende activa	Diverse opbrengstenstromen	2.149	Betreft voornamelijk vooruitbetaalde bedragen op grond van inkoopfacturen alsmede nog te ontvangen bedragen op basis van overeenkomsten/beschikkingen.	Nader te bepalen Te bezien in samenspraak met proces inkomende subsidies
PASSIVA					
8.	Eigen vermogen (incl. resultaat 2019)		91.710	Betreft de reserves die gevormd zijn op basis van raadsbesluiten. Mutaties gedurende het jaar zijn gebaseerd op raadsbesluiten zoals geregeld in de nota reserves en voorzieningen gemeente Venlo.	Ja Vaststellen of mutaties zijn gebaseerd op raadsbesluiten.

Nr.	jaarrekeningpost	Proces	Omvang (* € 1.000)	Toelichting	In scope voor de rechtmatigheids- controle (VIC en IC)
9.	Voorzieningen		29.927	Betreft gevormde voorzieningen voor groot onderhoud, voorziening middelen van derden alsmede overige voorzieningen. Aandachtspunt betreft het waarderingselement ten aanzien van de voorzieningen (schattingselement en adequate onderbouwing).	Ja Onderbouwing van de toereikendheid van de voorzieningen per 31-12. Verder vaststellen of de voorwaarden cf. de wet- en regelgeving zijn nageleefd (bijv. onderhoudsvoorzieningen en notitie rioleringen).
10.	Vaste schulden > 1 jaar	Treasury	270.502	Dit betreffen de aangetrokken geldleningen. Deze zijn gebaseerd op het treasurystatuut.	Ja Vaststellen of voorwaarden treasurystatuut (incl. externe wet en regelgeving) is nageleefd → rechtmatigheid
11.	Vlottende schulden < 1 jaar	Inkopen en betalingsproces	32.069	Betreft de openstaande crediteuren per 31 december.	Nee
12.	Overlopende passiva	Diverse lastenstromen	19.116	Betreft met de vooruitontvangen bedragen van derden met een specifiek bestedingsdoel alsmede nog te betalen kosten op basis van prestatielevering in het desbetreffende boekjaar.	Ja Controle op de juiste verwerking inkomende subsidies.
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (op basis van dump van boekingen over 2020 d.d. 2 februari 2021)					
BATEN					
13.	Overige inkomensoverdrachten vanuit het Rijk en gemeenten (Algemene uitkering en specifieke uitkeringen)	Financial reporting proces	336.964	Betreft de ontvangen algemene uitkering en overige bijdragen van derden voor de uitvoering van specifieke taken/projecten (vb. Participatiewet). LET OP: in 2020 aanvullende gelden in het kader van de Coronacrisis. Dit geldt overigens voor meerdere posten. Zie de "Impactanalyse Covid-19".	Ja Zie ook toelichting bij post 7 en 12.
14.	Plaatselijke belastingen en heffingen	NVT	60.121	Betreft de heffing en inning van de belastingen die door gemeente Venlo is belegd bij BsGW	Ja
15.	Omgevingsvergunningen	Proces omgevingsvergunningen	3.905	Ja	Ja

Nr.	jaarrekeningpost	Proces	Omvang (* € 1.000)	Toelichting	In scope voor de rechmatigheids- controle (VIC en IC)
16.	Parkeeropbrengsten	Proces parkeeropbrengsten	2.348	Betreft voor afgerond € 1,9 mio aan parkeeropbrengsten kort. Voor het overige met name opbrengsten uit abonnementen.	Ja
17.	Verhuuropbrengsten	Proces verhuuropbrengsten	3.350	Betreft verhuur en verpachting van accommodaties/gronden. Hieraan ligt een verordening ten grondslag. Hierbij is sprake van enkele voorwaarden in het kader van recht, hoogte, duur.	Ja
18.	Burgerleges	Proces burgerleges	1.252	Betreft opbrengsten vanuit publiekszaken. Betreft leges voor o.a. paspoort, rijbewijs etc. Een gedeelte van deze opbrengst dient gemeente af te dragen aan het rijk.	Nee
19.	Grondverkopen en overige opbrengsten uit grondexploitatie	Proces grondexploitatie	11.842	Betreft de gerealiseerde grondverkopen in het desbetreffende boekjaar alsmede overige opbrengsten in de grondexploitatie. Zie toelichting bij punt 4.	Ja Proces rondom het aangaan van grondtransacties te beoordelen (totstandkoming prijs).
20.	Rente- en dividendopbrengsten		5.052	Betreft dividenduitkering van deelnemingen die gebaseerd zijn op besluiten van de AvA. Verder renteopbrengsten vanuit uitgezette gelden. Als laatste juiste toepassing toegerekende rente.	Nee
21.	Onttrekkingen aan reserves		15.338	Betreft de reserves die gevormd zijn op basis van raadsbesluiten. Mutaties gedurende het jaar zijn gebaseerd op raadsbesluiten zoals geregeld in de nota reserves en voorzieningen gemeente Venlo.	Ja Vaststellen of mutaties zijn gebaseerd op raadsbesluiten.

Nr.	jaarrekeningpost	Proces	Omvang (* € 1.000)	Toelichting	In scope voor de rechtmatigheids- controle (VIC en IC)
22.	Vrijval voorzieningen		749	Betreft gevormde voorzieningen voor groot onderhoud, voorziening middelen van derden alsmede overige voorzieningen. Aandachtspunt betreft het waarderingselement ten aanzien van de voorzieningen (schattingselement en adequate onderbouwing).	Ja Onderbouwing van de toereikendheid van de voorzieningen per 31-12. Verder vaststellen of de voorwaarden cf. de wet- en regelgeving zijn nageleefd (vb. onderhoudsvoorzieningen en notitie rioleringen).
23.	Overige opbrengsten		16.097	Betreft restant aan opbrengsten die niet direct aan specifiek proces / jaarrekeningpost gekoppeld kan worden.	Ja Aandachtspunt is de volledigheid van de opbrengsten (zie ook de opmerkingen bij inkomende subsidies).
LASTEN					
24.	Personeelskosten	Proces personeel / Salarissen	72.962	Verantwoorde personeelskosten gebaseerd op de CAR/UWO en aanvullende regelingen vanuit de gemeente.	Ja Controle op rechtmatigheid en getrouwheid.
25.	Inkopen goederen en diensten	Proces inkopen en betalingsverkeer	84.945	Betreft de kosten o.b.v. inkoopfacturen die niet aan de overige processen zijn gekoppeld. Voor deze kosten dient vastgesteld te worden of deze getrouw zijn. Aandachtspunt hierbij betreft de vaststelling of de prestatie is geleverd.	Ja Controle van de getrouwheid
26.	Participatiewet	Proces participatiewet	58.718	Betreft de uitkeringen in het kader van de uitvoering participatiewet (WWB, IOAW, IOAZ, BBZ, bijzondere bijstand, etc.). Verder als gevolg van coronacrisis sprake van de TOZO uitkering.	Ja. Vastgesteld dient te worden in hoeverre cliënten recht hebben op een uitkering. De recht, hoogte en duur criteria zijn opgenomen in de externe wet- en interne regelgeving. Controle op rechtmatigheid

Nr.	jaarrekeningpost	Proces	Omvang (* € 1.000)	Toelichting	In scope voor de rechtmatigheids- controle (VIC en IC)
27.	Jeugd	Proces maatschappelijk beleid Jeugd	35.452	Betreft kosten voor sociaal domein Jeugd en WMO. Dit betreffen taken die de gemeente dient uit te voeren. In de externe wet- en interne regelgeving zijn voorwaarden opgenomen die van toepassing zijn op deze sociale verstrekkingen.	Ja
28.	WMO	Proces maatschappelijk beleid WMO	64.050		Recht, hoogte, duur bepalingen van toepassing (rechtmatigheid). Materiele post in het kader van de jaarrekening (ca. 25% van de totale exploitatie). Getrouwheidsaspecten zijn ook erg belangrijk. Dit betreft o.a. de volgende aandachtsgebieden: - Verschillende soorten stromen met eigen verantwoordingssystematiek - Controle op prestatielevering (Zorgaanbieder en client in het kader van de PGB - Afgrenzing van de verplichtingen → afhankelijk van de tijdigheid van de zorgaanbieders.
29.	Subsidieverstrekkingen	Proces subsidieverstrekkingen	60.172	Betreft de verstrekking van subsidies aan instellingen voor de uitvoering van (maatschappelijke) taken. Hieraan ligt de subsidieverordening ten grondslag.	Ja Toetsing op de bepalingen van recht, duur en hoogte (rechtmatigheidscriterium) Aandachtspunt getrouwheid: Totaaloverzicht van de verstrekte subsidies ontbreekt.

Nr.	jaarrekeningpost	Proces	Omvang (* € 1.000)	Toelichting	In scope voor de rechmatigheids- controle (VIC en IC)
30.	Kapitaallasten		26.793	Betreft met name de afschrijvingskosten van de vaste activa en de rentekosten van de langlopende leningen.	Ja Zie punt 1 en 2 ten aanzien van de . afschrijvingen.
31.	Grondaankopen	Proces grondexploitatie	-265	Betreft de gerealiseerde grondaankopen in het desbetreffende boekjaar. Naast grondaankopen is tevens sprake van overige kosten (urenverantwoording en reguliere inkoopfacturen). Voor de reguliere inkoopfacturen: zie toelichting punt 25. Deze facturen worden aldaar meegenomen. Zie toelichting bij punt 4.	Ja Proces rondom het aangaan van grondtransacties te beoordelen (totstandkoming prijs)
32.	Leerlingenvervoer		995	Betreft kosten voor het vervoer van leerlingen die hiervoor in aanmerking komen op basis van de verordening.	Ja
33.	Dotatie reserves		24.461	Betreft de reserves die gevormd zijn op basis van raadsbesluiten. Mutaties gedurende het jaar zijn gebaseerd op raadsbesluiten zoals geregeld in de nota reserves en voorzieningen gemeente Venlo.	Ja Vaststellen of mutaties zijn gebaseerd op raadsbesluiten.
34.	Dotatie voorzieningen		10.438	Betreft gevormde voorzieningen voor groot onderhoud, voorziening middelen van derden alsmede overige voorzieningen. Aandachtspunt betreft het waarderingselement t.a.v. de voorzieningen (schattingselement en adequate onderbouwing).	Ja. Onderbouwing van de toereikendheid van de voorzieningen per 31-12. Verder vaststellen of de voorwaarden cf. de wet- en regelgeving zijn nageleefd (vb. onderhoudsvoorzieningen en notitie rioleringen).

Nr.	jaarrekeningpost	Proces	Omvang (* € 1.000)	Toelichting	In scope voor de rechmatigheids- controle (VIC en IC)
OVERIGE POSTEN / AANDACHTSPUNTEN					
35.	Management override of controls (MOOC)	Financial reporting proces. Verondersteld risico vanuit de controlestandaarden. Richt zich met name op memoriaalboekingen.			
36.	Aanbestedingsregels	Hierbij dient vastgesteld te worden of voldaan wordt aan de nationale aanbestedingsregels en Europese aanbestedingsregels. De omvang wordt bepaald door het totaal aan inkopen. Relevant in het kader van de rechmatigheid .			
37.	WNT	In hoeverre voldoet de bezoldiging van de topfunctionarissen (griffier en gemeentesecretaris) aan de WNT. Betreft getrouwheid			
38.	Niet uit de balans blijkende verplichtingen	O.a. aanbestedingen en inkopen goederen en diensten.	NUBBV: 29.006 Gew. Geldl.: 400.632	Volledigheid van de verplichtingen	Ja, koppeling met aanbestedingen
39.	Naleving BBV	In hoeverre voldoen de jaarstukken aan het Besluit Begroting en Verantwoording en overige notities van de commissie BBV. Betreft getrouwheid			
40.	Begrotingsrechmatigheid	Lasten: blijven de gerealiseerde lasten binnen de door de gemeenteraad vastgestelde begroting? Investeringskredieten: blijven de uitgaven binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kredieten?			
41.	Taakvelden	In hoeverre zijn de producten gekoppeld aan de juiste taakvelden en is de notitie overhead op de juiste manier toegepast. Betreft getrouwheid.			
42.	Naleving COS 720	In hoeverre is het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) niet tegenstrijdig met de jaarrekening. Betreft getrouwheid			
43.	Automatiseringsomgeving	Door PWC zijn de volgende applicaties als relevant beschouwd: EnterpriseOne, GWS4all en Beaufort/Youforce. De automatiseringsomgeving moet voldoende betrouwbaar zijn, willen de financiële processen adequaat functioneren.			
44.	Analyse grootboek	Analyse van de boekingen in de financiële administratie. Bijzonderheden/afwijkingen worden nader onderzocht.			

Bijlage 4: Voorbeeld detailplanning en controlewerkplan: proces personeel/jaarrekeningpost salarissen

Proces/jaarrekeningpost	Uit te voeren werkzaamheden	Omvang van de werkzaamheden	Welke week	Wie	Tijdsbesteding
Personeel/Salarissen	Risico's: Juistheid en rechtmatigheid van de verantwoorde personeelslasten als gevolg van : - niet geautoriseerde salarismutaties; - niet tijdig doorgevoerde salarismutaties; - niet correct toepassen van de fiscale en wettelijke regelingen; - niet correct toepassen van de inhoudings- en afdrachtspercentages en sociale lasten; - onjuiste toepassing van de regeling onkostendeclaraties; - onjuiste toepassing van de WKR				
	Normenkader: Extern: CAR/UWO en fiscale wet- en regelgeving Intern:				
	1. Beoordelen administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB): beoordelen procesbeschrijving, identificatie van risico's, beheersmaatregelen (6 W's), systemen/applicaties en financiële verwerking	NVT	mrt-21	VIC	8
	2. Afstemming bevindingen AO/IB met businesscontroller en proceseigenaar	NVT	mrt-21	VIC Businesscontroller Proceseigenaar	2
	3. Afstemmen planning uit te voeren werkzaamheden met proceseigenaar en businesscontroller	NVT	mrt-21	VIC Businesscontroller Proceseigenaar	
	4. Uitvoeren van lijncontroles door Proceseigenaar (op basis van handreiking): - verwerken mutaties - bruto / netto berekening - standenregister - controle juiste verwerking - aansluiting salarisadministratie vs financiële administratie - betaling	6 lijncontroles		Proceseigenaar	
	5. Uitvoeren van test of details door proceseigenaar (o.b.v. checklist): - vaststellen of mutaties in de personeelsadministratie juist zijn verwerkt (juiste verwerking in de personeelsadministratie en voldoet aan wet- en regelgeving);	Nog te bepalen o.b.v. omvang		Proceseigenaar	
	6. Review van de werkzaamheden van proceseigenaar inclusief terugkoppeling van bevindingen.	PM	jun-21	VIC Businesscontroller Proceseigenaar	8

Proces/jaarrekeningpost	Uit te voeren werkzaamheden		Omvang van de werkzaamheden	Welke week	Wie	Tijdsbesteding
Personeel/Salarissen	7.	Analyse grootboek/aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden - vaststellen of mutaties in de personeelsadministratie juist zijn verwerkt (juiste verwerking in de personeelsadministratie en voldoet aan wet- en regelgeving); - cijferbeoordeling in het kader van opdrachten; - controle op specifieke elementen: bijv. onkostenvergoeding college, juiste toepassing WKR, IKB, etc. - controle urenverantwoording	PM	jun-21	VIC	12
	8.	Opstellen bevindingen voor ML 1e helft van het jaar.	NVT	jul-21	VIC	
	9.	Vaststellen of AO/IB niet gewijzigd is.	NVT	sep-21	Businesscontroller	
	10.	Uitvoeren van test of details door proceseigenaar (o.b.v. checklist): - vaststellen of mutaties in de personeelsadministratie juist zijn verwerkt (juiste verwerking in de personeelsadministratie en voldoet aan wet- en regelgeving);	Nog te bepalen o.b.v. omvang	okt-21	Proceseigenaar	
	11.	Review van de werkzaamheden van het proceseigenaar inclusief terugkoppeling van bevindingen.	PM	nov-21	VIC Businesscontroller Proceseigenaar	8
	12.	Analyse grootboek / aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden - vaststellen of mutaties in de personeelsadministratie juist zijn verwerkt (juiste verwerking in de personeelsadministratie en voldoet aan wet- en regelgeving); - cijferbeoordeling in het kader van opdrachten; - controle op specifieke elementen: bijv. onkostenvergoeding college, juiste toepassing WKR, IKB, etc. - controle urenverantwoording	PM	dec-21	VIC	16
	13.	Evaluatie uitgevoerde werkzaamheden	PM	jan-21	VIC	
	14.	Opstellen bevindingen t.b.v. ML 2e helft van het jaar.	NVT	feb-21	VIC	
TOTAAL						54

Toelichting bevindingen Inkopen en betalingen

Bevinding 2018-1:

Line of defense	Bevinding: zichtbare documentatie prestatielevering ontbreekt	Prioriteit	Managementreactie
1	Voordat een inkoopfactuur betaalbaar gesteld kan worden dient in opzet het akkoord aanwezig te zijn van de besteller, de akkoordverklaarder en de budgethouder. Dit is ingeregeld in het mandaatbesluit. In het systeem is ingericht dat deze drie rollen nooit door één persoon kunnen worden uitgevoerd. De budgethouder dient volgens het mandaatbesluit de akkoordverklaarder aan te wijzen. De zichtbare documentatie van de prestatielevering in deze processtappen ontbreekt. Risico en aanbeveling Het risico bestaat hiermee dat leveringen niet bedrijfsmatig zijn of dat leveringen niet hebben plaatsgevonden. Wij adviseren de processtappen van de akkoordverklarders zo in te richten dat het akkoord op de prestatielevering achteraf controleerbaar is. Om het risico te mitigeren adviseren we ook om na te gaan of de aangewezen akkoordverklarders de juiste kennis en ervaring hebben om de prestatielevering vast te stellen. Gaat het hierbij om ondersteuners of om inhoudelijke medewerkers. Koppeling van de factuur met de verplichtingenadministratie is ook een element om het risico te mitigeren.	middel	

Bijlage 6: Model rechtmatigheidsverantwoording BBV

januari 2020

Model van de rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders¹

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het College van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op XX XXX 202X vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt x% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € x.

Conclusie

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties (niet) rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen²:

-
-
-

In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het college beschreven welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlage 7: Fasering en planning controlewerkzaamheden

Nr.	Onderwerp	Wie	Deadline
1.	Opstellen concernbestek Rechtmatigheidsverantwoording (RMV) 2021	VIC, Werkgroep RMV	1 maart 2021
2.	Opstellen controleplan: werkplannen/checklisten (zie tevens voorbeeld bijlage 5)	VIC	15 maart 2021
3.	Beoordelen normenkader	VIC, Businesscontroller	Maart 2021
4.	Beoordelen procesbeschrijvingen: zijn risico's en beheersmaatregelen adequaat beschreven?	VIC, Businesscontroller	Maart 2021
5.	Kennismaking met businesscontroller: toelichting controleplan inclusief risicoanalyse	VIC, Businesscontroller	Februari/maart 2021
6.	Kennismaking met proceseigenaar/teamleider: toelichting controleplan inclusief risicoanalyse	VIC, Proceseigenaar	Februari/maart 2021
7.	Kennismaking met directie	VIC, Directie	Februari/maart 2021
8.	Afstemming concernbestek RMV 2021 met Werkgroep Rechtmatigheidsverantwoording	Werkgroep RMV	Februari 2021
9.	Afstemming concernbestek RMV 2021 met directie	VIC, Directie	Maart 2021
10.	Afstemmen concernbestek RMV 2021 en onderliggend controleplan met de accountant	VIC, PWC	Maart 2021
11.	Concernbestek RMV 2021 laten vaststellen door college en raad (bestuur)	VIC	April 2021
12.	Uitzetten werkzaamheden lijncontroles	VIC	April 2021
13.	Uitzetten test of details: opvragen subadministratie/financiële administratie → steekproef	VIC	April 2021
14.	Uitvoeren interne controlewerkzaamheden door proceseigenaars	Proceseigenaar, Businesscontroller	April en mei 2021
15.	Review werkzaamheden van proceseigenaars	VIC	Mei en juni 2021
16.	Uitvoeren werkzaamheden VIC (aanvullende werkzaamheden/evaluatie/analyse grootboek)	VIC	Mei en juni 2021
17.	Afstemming bevindingen reviewwerkzaamheden VIC met proceseigenaars en businesscontrollers	VIC, Proceseigenaar, Businesscontroller	Juni 2021
18.	Rapporteren bevindingen in managementletter (ML) 1e helft van het jaar aan directie en bestuur	VIC	Juli 2021 (week 1/2)
19.	Opleveren werkzaamheden 1e helft van het jaar voor de accountant (interimcontrole 2021)	VIC, Accountant	Oktober 2021
20.	Evaluatie van bevindingen en beoordelen impact op controle	VIC	Augustus/september 2021
21.	Evaluatie administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB)	VIC	September 2021
22.	Uitzetten test of details: opvragen subadministratie/financiële administratie → steekproef	VIC	September 2021
23.	Uitvoeren werkzaamheden door proceseigenaars	Proceseigenaar, Businesscontroller	September/oktober 2021
24.	Review werkzaamheden van de proceseigenaar (IC)	VIC	Oktober/november 2021
25.	Uitvoeren werkzaamheden VIC (aanvullende werkzaamheden/evaluatie/analyse grootboek)	VIC	December 2021/januari '22
26.	Afstemming bevindingen reviewwerkzaamheden VIC met proceseigenaars en businesscontrollers	VIC, Proceseigenaar, Businesscontroller	December 2021/januari '22
27.	Evaluatie uitgevoerde werkzaamheden	VIC	December/januari 2021/'22
28.	Rapporteren bevindingen in managementletter 2e helft van het jaar aan directie en bestuur	VIC	Februari 2022
29.	Opleveren controlewerkzaamheden voor de accountant (jaarrekeningcontrole 2021)	VIC, Accountant	Februari 2022